

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 558/2022-24

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Ľubou Berezňaninovou, PhD., Hlavná 45, Prešov proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 7 To 12/2021-1107 z 15. decembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 50 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 7 To 12/2021-1107 z 15. decembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“). Sťažovateľ zároveň navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie krajského súdu a vrátiť mu vec na ďalšie konanie. Sťažovateľ si uplatňuje proti krajskému súdu aj náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

Okresný súd Poprad (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 6 T 90/2020-1007 zo 16. septembra 2021 uznal sťažovateľa za vinného zo zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. c), d) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“), za čo ho odsúdil podľa § 172 ods. Trestného zákona za použitia § 37 písm. m) a § 38 ods. 2, 5 Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere šiestich rokov a šiestich mesiacov, pričom ho podľa § 48 ods. 2 písm. a) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu

s minimálnym stupňom stráženia. Krajský súd napadnutým uznesením zamietol odvolanie sťažovateľa proti predmetnému rozsudku okresného súdu.

3. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti dôvodil, že hoci môže podať dovolanie, nepodal ho, pretože ho nepovažoval za efektívny a účinný opravný prostriedok nápravy pochybení všeobecných súdov. Ústavný súd dožiadanim na okresnom súde zistil, že k 13. októbru 2022 nebolo v predmetnej trestnej veci podané žiadne dovolanie. V každom prípade sťažovateľ dovolanie stále môže podať, pretože lehota na podanie dovolania v prospech obvineného je tri roky od doručenia rozhodnutia obvinenému [§ 370 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“)].

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti namietal, že hoci aj sám krajský súd mal prisvedčiť jeho námietke, že odôvodnenie rozsudku okresného súdu neobsahovalo dôvody, prečo súd nevyhovel niektorým jeho návrhom na vykonanie ďalších dôkazov, následne iba konštatoval, že tieto nedostatky neboli takého závažného charakteru, aby predstavovali niektorý zo zákonných dôvodov na zrušenie tohto rozsudku. Sťažovateľ tiež spochybňoval záver okresného súdu, že ani vykonanie niektorých sťažovateľom navrhovaných dôkazov by nevedlo k inému rozhodnutiu o jeho vine a treste. Sťažovateľ konkrétne poukázal najmä na výpovede [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorí mali byť podľa sťažovateľa svedkami toho, ako spoluobvinená sťažovateľa [REDAKOVANÉ] pred nimi uviedla, že ju jej obhajca naviedol, aby vypovedala, že sťažovateľ dlhodobo užíva pervitín, resp. že ho videla, ako ho užíva. Druhým takýmto návrhom na doplnenie dokazovania malo byť doplnenie znaleckého posudku kriminalistickej expertízy so zameraním sa na jednoznačné zistenie, či chemické stopy 1 (zatavené celofánové vrecúško obsahujúce kryštalický materiál s obsahom metamfetamínu 64,4 %) a 2 (zipové vrecúško obsahujúce kryštalický materiál s obsahom metamfetamínu 52,9 %) tvorili v minulosti jeden celok.

5. Sťažovateľ ďalej namietal, že krajský súd mimo rámca dokazovania vykonaného okresným súdom doplnil do skutkového stavu vlastnú hypotézu, že ceste obvinených do Liptovského Mikuláša (z Popradu, pozn.) mala predchádzať vzájomná dohoda medzi sťažovateľom a obžalovanou [REDAKOVANÉ], pričom táto cesta mala byť uskutočnená na účely zaobstarania drog. Sťažovateľ uvedenú hypotézu považoval za špekuláciu, ktorá podľa neho dokazuje, že dosiaľ nedošlo k náležitému zisteniu skutkového stavu. V tomto kontexte sťažovateľ poukázal aj na úvahu krajského súdu, ktorý mal v odôvodnení napadnutého uznesenia vytknúť obhajobe, že navrhnutými dôkazmi sa jej nepodarilo vyvrátiť vinu sťažovateľa zo skutku, ktorý sa mu v obžalobe kladie za vinu. Sťažovateľ pritom tvrdil, že úlohou jeho obhajoby ho nebolo vyvinieť, ale iba spochybniť jeho vinu, pričom si na rozdiel od okresného súdu a krajského súdu myslí, že sa mu to podarilo. Uvedené okolnosti podľa sťažovateľa znamenajú, že krajský súd bol proti nemu zaujatý a za vinného ho mal považovať ešte pred tým, ako vyniesol svoje konečné rozhodnutie.

6. Ďalšou okolnosťou, ktorá podľa sťažovateľa mala spochybniť jeho vinu, je to, že na plastovom vrecúšku, ktoré mal podať spoluobžalovanej [REDAKOVANÉ], sa nenachádzajú biologické stopy sťažovateľa.

7. Navyše už spomenutá hypotéza krajského súdu o dohode, ktorá mala predchádzať ceste obvinených do Liptovského Mikuláša a ktorá je uvedená na strane 19 napadnutého uznesenia krajského súdu, bola pre sťažovateľa novou a prekvapivou skutočnosťou, na ktorú sťažovateľ nemal možnosť účinne reagovať. Sťažovateľ sa o nej totiž dozvedel až z doručeného písomného vyhotovenia napadnutého uznesenia krajského súdu, čím malo byť porušené jeho právo na obhajobu a na kontradiktórne konanie.

8. Napokon sťažovateľ sa domnieval, že výpovede oboch jeho spoluobžalovaných ([REDACTED] [REDACTED]) boli výpoveďami kajúcnikov. Sťažovateľ v tomto kontexte nesúhlasil so záverom okresného súdu, ktorý uviedol, že žiaden zo spoluobžalovaných nemá postavenie kajúcnika, lebo v trestnom spise sa nenachádza žiaden dôkaz o tom, že by v dôsledku svojich výpovedí proti sťažovateľovi získali akúkoľvek výhodu. Sťažovateľ namietal, že spoluobvinenej [REDACTED] bol uložený iba podmienený trest odňatia slobody vo výmere 3 rokov s podmieneným odkladom v trvaní 3 rokov (na rozdiel od sťažovateľa, ktorému bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 6 rokov a 6 mesiacov) a spoluobvinený [REDACTED] nebol stíhaný aj pre trestný čin ohrozovania pod vplyvom návykovej látky, hoci podľa znaleckého posudku z odboru toxikológie mal byť v čase spáchania skutku pod vplyvom marihuany.

9. K dôvodom, prečo nepodal v predmetnej trestnej veci sťažovateľ aj dovolanie, uviedol, že v dovolaní by vzhľadom na už uvedené námietky dôvodil nesprávne a neúplne zisteným skutkovým stavom, ktorý sa mal premietnuť do nesprávneho výroku o vine a treste [t. j. dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku]. Dovolací súd ale nie je oprávnený preskúmať, meniť alebo dopĺňať skutkový stav, preto sa domnieval, že dovolací súd by jeho dovolanie odmietol ako neprípustné, a preto ho v tomto prípade ani nepovažoval za účinný prostriedok nápravy.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru), základných práv na rovnosť v konaní (čl. 47 ods. 3 ústavy), na prezumpciu neviny (čl. 50 ods. 2 ústavy) a na obhajobu (čl. 50 ods. 3 ústavy) napadnutým uznesením krajského súdu.

11. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

12. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní

sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07, I. ÚS 6/04, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06, III. ÚS 42/07).

13. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

14. Ústavná sťažnosť nemá byť podávaná z dôvodu „procesnej opatrnosti či nedotknuteľnosti“ fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ale až vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže reálne domôcť ochrany svojich práv u ostatných orgánov verejnej moci. Postavenie ústavného súdu tak možno obrazne prirovnať k „záchranej brzde“, ktorú je možné použiť až vtedy, ak zlyhajú všetky obvyklé a predvídané prostriedky na zabránenie vzniku hroziacej ujmy, teda zabránenie porušeniu ústavných práv. Konanie o ústavnej sťažnosti však nie je a ani nemôže byť pomyselnou „skratkou“, ktorou by bolo možné obchádzať konanie už vedené, resp. ktoré môže byť vedené na návrh sťažovateľa pred inými orgánmi verejnej moci.

15. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu deľby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

16. Poukazujúc na obsah námietok a argumentov obsiahnutých v ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že podľa jeho názoru o ich obsahu mal pred podaním ústavnej sťažnosti rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací na základe dovolania podaného podľa § 371 ods. 1 písm. c), resp. písm. i) Trestného poriadku. Uplatnenie právomoci najvyššieho súdu takto vylučuje, aby v uvedenej veci vo vzťahu ku krajskému súdu rozhodoval ústavný súd.

17. Ústavný súd pripomína, že nie je jeho kompetenciou ako nezávislého orgánu ochrany ústavnosti predpovedať rozhodnutie najvyššieho súdu týkajúce sa dovolania sťažovateľa vo vzťahu k jeho

prípustnosti, resp. neprípustnosti (o tom v konečnom dôsledku môže rozhodnúť iba najvyšší súd v dovolacom konaní, pozn.). Využitie všetkých prípustných opravných prostriedkov je však v súlade s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde jednou zo základných podmienok, ktorých splnenie je nevyhnutné pre prípadný zásah zo strany ústavného súdu.

18. Ústavný súd dodáva, že nie každé rozhodnutie o mimoriadnom opravnom prostriedku spôsobuje zachovanie zákonnej lehoty na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, zohľadňujúc predovšetkým subsidiaritu konania o ústavných sťažnostiach, a preto posledná veta § 124 zákona o ústavnom súde o zachovaní tejto lehoty je určená na to, aby sťažovateľ v ústavnej sťažnosti mohol uplatniť námietky neuplatniteľné v mimoriadnom opravnom prostriedku. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti také námietky neidentifikoval (IV. ÚS 398/2022, IV. ÚS 404/2022, IV. ÚS 471/2022).

19. V prípade, že sťažovateľ zastával názor, že dovolanie v jeho prípade nie je prípustné, a nepodal ho z dôvodu opatrnosti, ústavný súd, majúci na zreteli aj účel základného práva na súdnu ochranu, konštatuje, že aj v prípade procesného rozhodnutia najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania by lehota na podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu bola považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu, ktorým rozhodoval v odvolacom konaní. Sťažovateľ tiež netvrdil (tým menej preukazoval), že dovolanie nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a preto zo strany ústavného súdu neprichádza do úvahy ani prípadný postup podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

20. Ústavný súd zároveň uznáva, že sťažnostná argumentácia sťažovateľa bola široká a zrejme presahovala rozsah už naznačených dovolacích dôvodov. Ale samotná skutočnosť, že sťažovateľ môže podať dovolanie, v tomto momente vylučuje, aby sa nimi ústavným súdom meritórne zaoberal. Meritórne preskúmanie ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavným súdom v situácii, keď nevyužil právny prostriedok ochrany svojich základných práv, ktorý mu zákon účinne poskytuje, t. j. nepodal dovolanie, hoci ho podať mohol, by bolo porušením princípu subsidiarity ako sťažnostného atribútu vzťahu medzi ústavným súdom a sústavou všeobecných súdov, na ktorom je založené rozhodovanie o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Skutočnosť, že sťažovateľ nevyužil účinný zákonný opravný prostriedok, ktorý mal k dispozícii, tak zakladá neprípustnosť jeho ústavnej sťažnosti.

21. Vzhľadom na už uvedené skutočnosti a závery ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde z dôvodu jej neprípustnosti.

22. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite svojej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu